

СТАНОВИЩЕ

от д-р Валери Григоров, доцент в Секция по средновековна археология
при НАИМ-БАН; член на научно жури в конкурс за „доцент”
за нуждите на НИГТГ-БАН, обявен в ДВ 79/07.10.2016 г.;
научна специалност „Земен магнетизъм и гравиметрия в департамент „Геофизика”

В конкурса за академичната длъжност „доцент”, обявен за нуждите на НИГТГ, документи е подал един кандидат – д-р Мария Андреева Аврамова. Тя е защитила докторска дисертация на тема „Магнитни свойства на изпечената глина като обект на археомагнитни изследвания. Нови резултати в българската археомагнитна база данни” през 2009 г., а от 2011 г. е главен асистент в секция “Земен магнетизъм и гравиметрия” на департамент Геофизика в НИГТГ-БАН.

Кандидатката е добре позната в археологическите научни среди. Тя се занимава с изследвания в областта на археомагнетизма, изучавайки магнитните свойства на археологически материали от изпечена глина. М. Аврамова е пряк ученик и продължител на изключителните научни резултати на проф. М. Ковачева, която създаде най-голямата локална археомагнитна база данни в света.

От предоставената библиографска справка става ясно, че М. Аврамова участва в конкурса с 20 публикации (от тях 17 на английски език). Те са издадени в периода от 2001 до 2016 г. Повечето от публикациите са съвместни разработки с други автори, което е обичайно за интердисциплинарните изследвания.

В приложения от кандидатката списък с цитирания са отбелязани 175 позовавания, от които 167 в чуждестранни издания. Прави впечатление, че повечето от цитиранията са в публикации с импакт фактор.

С професионалната дейност на М. Аврамова съм запознат по-детайлно през последните 4 години. През 2012 и 2015 г. тя е изследвала проби от пещи на проучвани от мен археологически обекти, а от 2014 г. работим съвместно по проект „Огънят в древността, отразен в археологическите останки и почвите – изследване от гледна точка на магнетизма. Приложения в археологията и почвознанието”, финансиран от ФНИ. От непосредствените ми наблюдения върху работа ѝ бих могъл да отбележа следните нейни качества:

1. Изследванията на М. Аврамова се отличават със задълбоченост и методологическа последователност.

2. М. Аврамова постоянно повишава своята подготовка и задълбочава своите познания, разширявайки и усъвършенствайки прилагането на археомагнитния метод при изследване на различни археологически материали.

3. М. Аврамова показва много добри умения да работи съгласувано с археологическите екипи, което е изключително предимство при съвременния интердисциплинарен начин на работа.

Изброените качества определено показват една достигната научна зрялост, която намира отражение и в представените на различни международни и национални научни форуми резултати.

Сред научните приноси на М. Аврамова бих открил следните дейности:

1. В периода 2000-2016 г. М. Аврамова участва в събирането (самостоятелно или съвместно със свои колеги) на 1584 образци за археомагнитни изследвания от 145 археологически структури от 48 различни археологически обекти.

2. Публикува резултати за елементите на древното геомагнитно поле за 22 нови археологически обекта от България, които попълват значителни празнини в археомагнитната база данни за раннобронзовата епоха, желязната епоха и Средновековието.

3. Усъвършенствайки прилагането на археомагнитния метод и добавяйки към българската археомагнитна база данни на 35 нови реперни точки, е направена основна ревизия и корекции на част от старите резултати.

4. Нова много перспективна посока на изследвания е определянето на максималните температури, достигани при изпичането на керамични съдове. Това ще даде на археологията важни данни, свързани с технологичния процес на изпичане на различни категории керамика в различни исторически периоди.

През последните години М. Аврамова успя да се утвърди като един от водещите изследователи, които прилагат археомагнитния метод при проучването на археологически структури и материали от изпечена глина. Този метод е един от най-използваните в българската археологическа наука и е неразделна част от

разширяващите се интердисциплинарни изследвания. Те дават възможност за датирането на новоразкрити археологически структури от различни епохи за период от 8000 години. Благодарение на целенасочената и многогодишна работа на проф. М. Ковачева, а сега и на нейната ученичка, М. Аврамова, българските изследвания на земното геомагнитно поле се считат за реперни за цяла Югоизточна Европа и се използват успешно за целите на археомагнитното датиране не само у нас, но и в съседните страни.

В заключение мога да кажа, че оценявам високо научните изследвания на М. Аврамова и гласувам „ЗА” избора ѝ на академичната длъжност „ДОЦЕНТ”.

20.01.2017 г.

доц. д-р Валери Григоров

